

LANDSKAPSSTYRELSENS FRAMSTÄLLNING
till Landstinget med förslag till landskapslag
angående tillämpning i landskapet Åland av
vissa i riket gällande författningar rörande
styrning och balansering av lantbruksproduk-
tionen.

Allmän motivering

I riket antogs år 1983 lagen om styrning och balansering av lantbruksproduktionen (FFS 81/83). Styrningen och balanseringen åstadkoms genom att staten ingår så kallade produktionsändringsavtal med enskilda lantbrukare. I avtalet förbinder sig lantbrukaren att avstå från viss produktion. För det inkomstbortfall han därigenom åsamkas ersätts han ur statens medel.

Systemet med ingående av produktionsändringsavtal utgör enligt landskapsstyrelsens mening ett viktigt jordbrukspolitiskt styrmedel. Genom avtalsförfarandet är det möjligt att styra produktionen mot grödor eller produkter som kan förädlas inom landskapet eller som av annan orsak bör främjas. Härigenom kan även positiva ringeffekter uppstå och lantbrukets ställning i landskapet stärkas. Landskapsstyrelsen har funnit systemet ändamålsenligt och föreslår därför att lagen om styrning och balansering av lantbruksproduktionen ävensom förordningen om styrning och balansering av lantbruksproduktionen (FFS 156/83) bringas i kraft i landskapet genom en så kallad blankettlag.

Landstinget tillkommer enligt 13 § 1 mom 8 punkten och 11 § 2 mom. 11 punkten självstyrelselagen behörighet att lagstifta om idkande av jordbruk, boskapsskötsel, skogsbruk och jordbrukets binäringar. I detta bör lagstiftning om styrning av lantbruksproduktionen anses ingå, vilket tidigare konstaterats såväl av Högsta domstolen, t.ex. i ett utlåtande till Republikens president den 23 mars 1970 (nr 690) i anledning av landstingets beslut om att anta landskapslagen om nyttjande av åkermark (12/70), som av Högsta förvaltningsdomstolen, t.ex. i utslagen den 16 april 1982 nr 1595 och den 15 oktober 1984 nr 4437. Utslaget från år 1982 gällde besvär över ett beslut av landskapsstyrelsen om att inte ingå avtal om produktionsändring och utslaget från år 1984 besvär över beslut av länsstyrelsen i landskapet Åland om att förkasta en ansökan om ingående av avtal om minskad svinskötsel.

Den föreslagna lagen utgör ett led i landskapsstyrelsens strävan mot en helhetslösning för landskapets jordbrukspolitik.

Detaljmotivering

1 §. Enligt förslaget skulle lagen och förordningen om styrning och balansering av

lantbruksproduktionen tillämpas sådana de lyder vid tiden för landskapslagens ikraftträdande. Landskapsstyrelsen skulle i stöd av lagen kunna ingå fem olika slags produktionsändringsavtal:

1) Avtal om minskad lantbruksproduktion. Förutsättningar för ett sådant avtal är att lantbrukaren eller dennes make fyllt 55 år eller, om en av dem åtnuter invalidpension att någondera makarna fyllt 50 år eller att lantbrukaren är änka eller änkeman och fyllt 45 år. Avtalet ingås så att lantbrukare som bedriver mjölk-, svinkötts- eller hönsäggsproduktion förbinder sig att för fem år avstå från lantbruksproduktion. För detta erhåller lantbrukaren ersättning av landskapet.

2) Avtal om minskad husdjursproduktion. Avtal ingås beträffande mjölkproduktion, nötköttsproduktion, svinskötsel och fjäderfäskötsel. I avtalet förbinder sig lantbrukaren att överlåta djuren till slakt eller sälja dem, eller att använda djuren på sådant sätt att produktionen inte ökas. För detta erhåller lantbrukaren ersättning av landskapet. Avtalsperioden kan vara högst fem år.

3) Trädesavtal. Avtalet ingås så att det gäller minst en tredjedel av gårdsbruksenhetens åkerareal, dock minst två hektar. Under avtalsperioden förbinder sig lantbrukaren att inte odla marken. Till lantbrukare som ingår trädesavtal utgår trädespremie.

4) Produktionsavtal. Avtal ingås om produktion som det är särskilt angeläget att främja med hänsyn till balanseringen av lantbruksproduktionen.

5) Balanseringsavtal. Avtalet skulle kunna ingås även med andra än lantbrukare. Således skulle balanseringsavtal t.ex. kunna ingås med ett slakteri om minskad produktion.

2 §. Enligt 1 § förordningen om styrning och balansering av lantbruksproduktionen skall lantbrukare som önskar ingå avtal ansöka därom hos den lokala lantbruksnämnden. Nämnden bereder ärendet och tillställer handlingarna jämte eget utlåtande lantbruksdistriktets lantbruksbyrå. Lantbruksbyrån kan sedan ingå avtal på statens vägnar. Det är enligt landskapsstyrelsens bedömning inte ändamålsenligt att ålägga kommunerna förvaltningsuppgifter i anledning av lagen. Landskapsstyrelsen bör anses besitta tillräcklig kännedom om de lokala förhållandena samtidigt som landskapsstyrelsen har överblick över den totala lantbruksproduktionen. Ansökan föreslås tillställas landskapsstyrelsen som även bereder och avgör ärendet.

Med hänvisning till det anförda föreläggs Landstinget till antagande

L a n d s k a p s l a g

angående tillämpning i landskapet Åland av vissa i riket gällande författningar rörande styrning och balansering av lantbruksproduktionen.

I enlighet med landstingets beslut stadgas:

1 §

Lagen om styrning och balansering av lantbruksproduktionen (FFS 81/83) och förordningen om styrning och balansering av lantbruksproduktionen (FFS 156/83) skall, med de undantag som anges i denna lag, äga tillämpning i landskapet Åland.

De i 1 mom. avsedda författningarna tillämpas sådana de lyder när denna lag träder i kraft. Sker därefter ändring skall de ändrade bestämmelserna gälla i landskapet från tidpunkten för deras ikraftträdande i riket till den del de inte strider mot bestämmelserna i denna lag.

2 §

De förvaltningsuppgifter som enligt de i 1 § avsedda författningarna ankommer på statlig myndighet eller lantbruksnämnd skall i landskapet handhas av landskapsstyrelsen, såvitt fråga är om angelägenheter som faller inom landskapets behörighetsområde.

3 §

På grundvalen av avtal som ingås i stöd av denna lag erläggs ersättningar och premier ur landskapets medel.

4 §

Hänvisningen i 5 § lagen om styrning och balansering av lantbruksproduktionen till lagen om skogsförbättring skall vid tillämpningen av denna lag avse landskapslagen om skogsförbättring (7/68).

5 §

Bestämmelsen i 25 § lagen om styrning och balansering av lantbruksproduktionen skall inte tillämpas i landskapet.

Mariehamn den 4 december 1986

Landskapsstyrelseledamot

May Flodin

Lagberedningssekreterare

Michael Patrickson